

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาสมบูรณ์ จังหวัดภาคใต้ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ข้าราชการครู 90 คน โรงเรียนมัธยมศึกษาสมบูรณ์ จังหวัดภาคใต้ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ปีการศึกษา 2555 จำนวน 2,800 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

1. กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-610) ระดับความคลาดเคลื่อน .05 จำนวนประชากร 2,800 คน และได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 338 คน

2. นำประชากรมาสุ่มโดยใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยกำหนดตามขนาดของโรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ นำมาสุ่มอย่างง่ายให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทน จำนวน 338 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างย่อยตามสัดส่วน เพื่อทำการสุ่มจากประชากรในแต่ละขนาดโรงเรียนดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

จังหวัดที่ตั้งโรงเรียน	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	เล็ก	กลาง	ใหญ่	เล็ก	กลาง	ใหญ่
จังหวัดจำปาสัก	190	380	530	23	45	64
จังหวัดสarzeวัน	110	290	400	13	36	48
จังหวัดเซกอง	80	130	190	10	15	24
จังหวัดอัตตะปือ	90	180	230	11	21	28
รวมแต่ละขนาด	470	980	1,350	57	117	164
รวมทั้งสิ้น		2,800			338	

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาสมบูรณ์ จังหวัดภาคใต้ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) เกี่ยวกับขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาสมบูรณ์จังหวัดภาคใต้ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารของโรงเรียนมัธยมศึกษาสมบูรณ์ ในจังหวัดภาคใต้ ของประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ตามกรอบแนวคิดของเลทซ์วูด และเจนซี (Leithwood & Jantzi, 1996, pp. 26-27) จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและหลักการจากเอกสารดังกล่าวสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนมีองค์ประกอบ 6 ด้าน รวม 37 ข้อ ดังนี้

1. ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี 7 ข้อ
2. ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ 6 ข้อ
3. ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา 6 ข้อ
4. ด้านการสนับสนุนผู้ตามเป็นรายบุคคล 6 ข้อ
5. ด้านการยอมรับในเป้าหมายของกลุ่ม 6 ข้อ
6. ด้านการตั้งความหวังในผลงานไว้สูง 6 ข้อ

ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคิร์ต (Likert, n.d. อ้างถึงใน ภัทรพร เกษสังข์, 2549, หน้า 117) 5 ระดับ และให้มีน้ำหนักคะแนนในแต่ละระดับ โดยกำหนดเกณฑ์เลือกตอบและให้คะแนนดังนี้

- 5 หมายถึง มีระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารระดับมาก
- 3 หมายถึง มีระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาสมบูรณ์ ในจังหวัดภาคใต้ของประเทศไทยประชากรไทยประชาชนลาว ซึ่งผู้วิจัยปรับปรุงและพัฒนาจากเครื่องมือวัดประสิทธิผลของโรงเรียนตามกรอบแนวคิดการประเมินประสิทธิผลของโรงเรียนของมอทท์ (Mott, 1972 cited in Hoy & Miskel, 1991, p. 373) โดยใช้เครื่องมือประเมินประสิทธิผลโรงเรียน IPOE (Index of Perceived Organization Effectiveness) ของมิสเกล (Miskel, 1983 cited in Hoy & Miskel, 2001, p. 307) เพื่อวัดประสิทธิผลของโรงเรียนใน 4 ด้าน จำนวน 27 ข้อ คือ

- 1. ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีความสำเร็จทางการเรียนสูงขึ้น 7 ข้อ
- 2. ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวก 6 ข้อ
- 3. ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนพัฒนาโรงเรียน 8 ข้อ
- 4. ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน 6 ข้อ

ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคิร์ต (Likert, n.d. อ้างถึงใน ภัทรพร เกษสังข์, 2549, หน้า 117) 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การเลือกตอบ และให้คะแนนดังนี้

- 5 หมายถึง มีระดับประสิทธิผลของโรงเรียนระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีระดับประสิทธิผลของโรงเรียนระดับมาก
- 3 หมายถึง มีระดับประสิทธิผลของโรงเรียนระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีระดับประสิทธิผลของโรงเรียนระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีระดับประสิทธิผลของโรงเรียนระดับน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการวิจัยมีขั้นตอนดังนี้

- 1. ศึกษาหลักการทฤษฎีเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ

ผู้บริหารตามแนวคิดของเลทวูด และเจนทซี (Leithwood & Jantzi, 1996, pp. 26-27) และประสิทธิผลของโรงเรียน ตามกรอบแนวคิดการประเมินประสิทธิผลของโรงเรียนของมอทท์ (Mott, 1972 cited in Hoy & Miskel, 1991, p. 373)

2. ร่างแบบสอบถามจากหลักการและทฤษฎีในข้อ 1 เสนอต่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อให้ความเห็นชอบตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง

3. เสนอผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความถูกต้องของภาษา เพื่อให้เกิดความเข้าใจแก่ผู้ตอบและสามารถวัดได้ตรงตามจุดประสงค์ที่ต้องการ โดยใช้เกณฑ์ความคิดเห็นสอดคล้องกันกับผู้เชี่ยวชาญ 3 ใน 5 ท่านที่มีรายนาม ดังนี้

- รองศาสตราจารย์ ดร.ชร สุนทรายุทธ รองศาสตราจารย์ประจำศูนย์นวัตกรรม การบริหารและผู้นำทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
- รองศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม รองศาสตราจารย์ประจำภาควิชาวิจัย และ จิตวิทยาประยุกต์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภารดี อนันต์นารี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำศูนย์นวัตกรรม การบริหารและผู้นำทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
- ดร.สมุทร ชำนาญ หัวหน้าศูนย์นวัตกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

- ท่านพุดิด ศิลปะ ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาสมบูรณ์จันทร์ท่า จังหวัดอุดรธานี ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญมาพิจารณาความสอดคล้องของแบบสอบถามที่ได้นิยามค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ *IOC* (Index of Item Objective Congruence) คุณภาพของข้อคำถามที่มีค่า *IOC* ตั้งแต่ .50 ขึ้นไป (Rainelle & Hambleton, 1977 อ้างถึงใน ภัทรพร เกษสังข์, 2549, หน้า 138) ได้แบบสอบถามภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร จำนวน 37 ข้อ และประสิทธิผลของโรงเรียน 27 ข้อ มีค่า *IOC* อยู่ระหว่าง .80 ถึง 1.00

5. เสนอแบบสอบถามต่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไขขั้นสุดท้ายก่อนนำไปทดลองใช้

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try - out) กับข้าราชการครูของโรงเรียนมัธยมศึกษาสมบูรณ์ จังหวัดภาคใต้ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ซึ่ง ไม่ใช่เป็นกลุ่มตัวอย่างจริงในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 30 คน

6.1 การหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item Discrimination) โดยการหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ระหว่างคะแนน

รายข้อกับคะแนนรวมของแบบสอบถามแต่ละด้าน (ItemTotal Correlation) และได้ค่าสัมประสิทธิ์ (r) รายข้อแบบสอบถามแต่ละตอน ดังนี้

6.1.1 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร ได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ระหว่าง .38 ถึง .93

6.1.2 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียน ได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ระหว่าง .54 ถึง .92

6.2 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach, 1990, pp. 202-204) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามแต่ละฉบับ ดังนี้

6.2.1 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .98

6.2.2 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียน ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .98

7. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบเห็นชอบ และจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ ก่อนนำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ไปเก็บข้อมูลในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาถึงหัวหน้าศึกษาธิการ และศึกษาจังหวัดขอความอนุเคราะห์แนะนำตัว และขอความร่วมมือจากหัวหน้าศึกษาธิการและศึกษาจังหวัดประจำแต่ละจังหวัด ถึงโรงเรียนมัธยมศึกษาสมบูรณ์ทุก ๆ โรงเรียนเพื่อแจกแบบสอบถาม
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมด้วยหนังสือขอความร่วมมือถึงโรงเรียนมัธยมศึกษาสมบูรณ์ทุก ๆ โรงเรียนประสานงานกับผู้อำนวยการโรงเรียนเพื่อแจกแบบสอบถาม จำนวน 338 ฉบับ และผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 338 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด
3. ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับหลังจากการเก็บรวบรวมข้อมูล และนำข้อมูลที่ได้นำมาทำการวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS For Window ในการคำนวณค่าสถิติต่าง ๆ มีขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนเป็นมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) รายด้านและรายรวม โดยกำหนดการแปลผลช่วงค่าเฉลี่ย (ภทราพร เกษสังข์, 2549, หน้า 119) ดังนี้

4.51-5.00 หมายถึง ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารในระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารในระดับมาก

2.51-3.50 หมายถึง ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารในระดับปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารในระดับน้อย

1.00-1.50 หมายถึง ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารในระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียนเป็นมาตราส่วนประมาณค่าวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) รายด้าน และโดยรวม กำหนดการแปลผลช่วงคะแนนเฉลี่ย (ภทราพร เกษสังข์, 2549, หน้า 119) ดังนี้

4.51 - 5.00 หมายถึง ระดับประสิทธิผลของโรงเรียนในระดับมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง ระดับประสิทธิผลของโรงเรียนในระดับมาก

2.51 - 3.50 หมายถึง ระดับประสิทธิผลของโรงเรียนในระดับปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง ระดับประสิทธิผลของโรงเรียนในระดับน้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง ระดับประสิทธิผลของโรงเรียนในระดับน้อยที่สุด

4. หาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาสมบูรณ์ จังหวัดภาคใต้ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) โดยใช้เกณฑ์การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ดังนี้ (ภทราพร เกษสังข์, 2549, หน้า 169-171)

ค่า $r = 0.81 - 1.00$ หมายถึง ว่าเป็นความสัมพันธ์ระดับสูงมาก

ค่า $r = 0.61 - 0.80$ หมายถึง ว่าเป็นความสัมพันธ์ระดับสูง

ค่า $r = 0.41 - 0.60$ หมายถึง ว่าเป็นความสัมพันธ์ระดับปานกลาง

ค่า $r = 0.21 - 0.40$ หมายถึง ว่าเป็นความสัมพันธ์ระดับค่อนข้างต่ำ

ค่า $r = 0.01 - 0.20$ หมายความว่า มีความสัมพันธ์ระดับต่ำ

ค่า $r = 0$ หมายความว่า ไม่มีความสัมพันธ์กันเชิงเส้นตรง

หากค่า (r) มีค่าเป็นบวก (+) หมายถึง ตัวแปรมีความสัมพันธ์กันทางบวกหรือสัมพันธ์กันในทางเดียวกัน

หากค่า (r) มีค่าเป็นลบ (-) หมายถึง ตัวแปรมีความสัมพันธ์กันทางลบ หรือสัมพันธ์กันในทางผกผัน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยใช้สถิติตามหัวข้อการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับขนาดของโรงเรียน และประสบการณ์ของครู โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. ในการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยใช้สถิติ ดังนี้

2.1 การวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร และระดับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาสมบูรณ์ จังหวัดภาคใต้ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง สถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียน จำแนกตามขนาดของโรงเรียนและประสบการณ์ของครู ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) เมื่อพบว่า ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe Test)

3. ในการทดสอบสมมติฐานภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาสมบูรณ์ ในจังหวัดภาคใต้ ของประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวมีความสัมพันธ์กันในทางบวก ใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)